

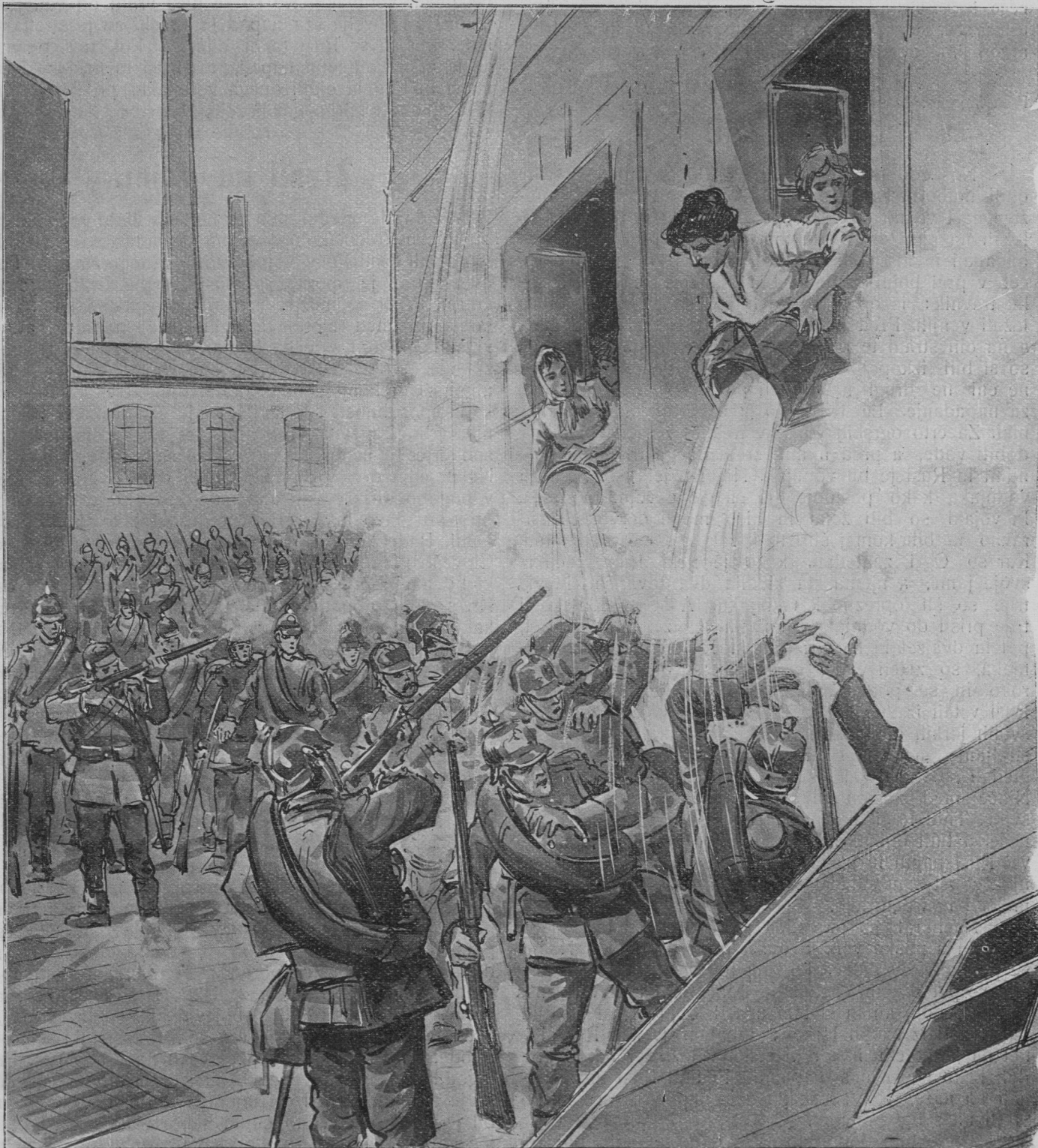
TEDENSKE SLIKE

Naročnina za Avstro-Ogrsko: $\frac{1}{4}$ leta K 2'50, $\frac{1}{2}$ leta K 5'— celo leto K 10'—; za Nemčijo: $\frac{1}{4}$ leta K 3'50, $\frac{1}{2}$ leta K 7'— celo leto K 14'—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16'80. Za Ameriko letno 3'25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celo letno 8 kron. Posamezne šte. 22 vin. — Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Štev. 11.

V LJUBLJANI, v sredo 21. oktobra 1914.

Leto I.

Belgijske ženske proti nemški vojski: Pri vpadu nemške vojske v osvojeni Lütich (Lijež) so polivale Belgijčanke nemške vojake z vrelo vodo in smolo. (Glej članek na str. 6.)

C. Golar :

Vojaške narodne.

1.

Belo pismo je sinoči došlo
mi na dom od dunajskega carja:
Vsak junak se mora popisati,
domovino vsak braniti.
Snaha dobra ni, ker pečo nosi,
nego ker je krotka golobica,
dekle ni lepo, ker kito nosi,
nego, ker je bistra kakor riba,
ni junak že, kdor klobuček nosi,
nego oni, ki cesarja služi.

2.

Stoji mi gora visoka,
pod goro polje široko,
po polju hrabra vojska gre,
in moje spremlja jo srce.

Na sredi moj preljubi gre,
sam Janez lepo mu ime,
in pušelj s prsi mu miglja
kot zvezda jutranja z neba.

Fran Molnár :

Vodnjak.

Naš oddelek je bil na ruskem ozemlju ter se je ondi utaboril. Bil je dan, kakoršnih sedaj mnogo prežive naši vojaki na severu: posamezni oddelki čet so ležali na njim odločenih mestih, a niso streljali, niso napadali in niso bili napadani. Daleč od jedra naših čet, v prvi bojni vrsti so bili ogrski pešci zasedli velik travnik: izkopali so si bili vsak svoj jarek in so ležali v njih. Pred njimi se je raztezala velika ravnina, a na oni strani te ravnine so bili — Rusi. Tudi Rusi so si bili izkopali svoje jarke in so čepeli v njih. A ne eni ne drugi niso imeli povelja za napredovanje, za napadanje. Le ležali so si nasproti kakor sovražniki. Za črto ogrskih vojakov ni bilo zelo daleč nikjer dobiti vode, a pred njimi, sredi onega travnika, med njimi in Rusi je bil vodnjak. Najbrže je bilo prej blizu vodnjaka kako poslopje, ki pa ga je vojna porušila. In vojaki so bili žejni in niso mogli do vode, dasi ravno je bila komaj štiristo korakov daleč pred njimi. Kar so Ogrji zagledali, kako je neki Rus skočil iz svoje jame, a njemu sta sledila dva tovariša, in vsi trije so šli oprezno k vodnjaku. A še preden so ti trije prišli do vodnjaka, jim jih je že sledilo deset, potem dvajset in še več drugih. Ko so prišli do vodnjaka, so zajeli vode, se napili, si otrli usta z golo roko in se potem vrnili v svoje jarke. Ko so prvi Rusi vstali iz svojih jam, so se naši vojaki zlekli v svojih jarkih in namerili puške ter čakali povelja za streljanje, a povelja ni bilo in naši niso streljali: le gledali so Ruse, kako so si gasili žejo ter jih zavidali. Nihče med našimi ni nič rekel, le vsak si je mislil svoje. Tudi Rusi okoli vodnjaka so oprezno gledali na naše, a tudi oni se niso doteknili orožja. Ko pa so se vsi Rusi napili in se vrnili v svoje jarke, je bil vodnjak zopet sam samcat sredi travnika. Naši so še dalje molčali in trpeli žejo.

Naenkrat je pa eden pešcev skočil iz svojega jarka in s puško v roki odšel proti vodnjaku. Ni bil še pet korakov daleč, ko sta mu sledila še dva, potem še pet drugih, nakar so polagoma tudi vsi naši odšli k vodnjaku in si tam ugasili žejo. Rusi so jih pa gledali iz svojih jarkov: tupatam je kak Rus slošel na komolcih, kakor bi sedel v loži, ter mirno gledal, kako so se naši napajali. In tudi Rusi niso streljali na naše. Ko so se pa naši napili, so se mirno vrnili na svoje prostore.

To je bilo dopoldne. Ves dan je nato potekel mirno. Proti večeru so pa Rusi zopet ubrali pot k vodnjaku, a to pot popolnoma mirno in skoraj brezskrbno.

Pri vodnjaku so se zopet napili, a potem šli zopet na svoja mesta. Naši so vse to mirno gledali, a ko so se vsi Rusi napili in ko so odšli, je rekel eden naših: „Pojdimo, zdaj je vrsta na nas.“

In šli so vsi, se napili in se vrnili, a Rusi so jih zopet mirno gledali. In to se je ponovilo še drugo jutro in drugo opoldne. Častnik, ki je poveljeval oddelku naših vojakov, pripoveduje, da se ni o tem niti govorilo: opravilo se je to čisto mirno, brez vsakega strahu in brez vse skrbi.

A ono opoldne so Rusi in naši zadnjič pili vodo pri onem vodnjaku. Ko so se naši vrnili od vodnjaka, je prišlo povelje za napad in začelo se je streljanje, kateremu so se Rusi takoj odzvali. Pol ure pozneje se je vršil bajonetni napad, in Rusi in naši so ležali mrtvi in ranjeni okoli onega vodnjaka, pri katerem so si prej oboji mirno gasili žejo.

Živali na vojni.

Kdor je gledal minole tedne v dobi mobilizacije po ulicah krdela konj, se mu je čudno zdelo, koliko teh živali jemljejo v vojne svrhe. Mnogo, mnogo lastnikov konj je moralo prepustiti svoje živali vojnemu erarju. Prišli so možje, izmerili, pregledali in odgnali konja tja med stotine drugih. In že par dni nato je videl ta ali oni svojega konja, kako vozi top ali trenski voz ali pa celo, da ga jaha vojak. Vitka, stasita umna žival konj je bitje, kateremu ne moremo odrediti sposobnosti za sodelovanje s človekom. Plemenite vrline, razviti čut, gibčnost ter poslušnost gospodarju so usposobile konja za skupno koristno delo. Na povelje drvi v dir in nosi ali vozi tovore, da, celo v pogubo dirja z vojakom na hrbtu, ki se skriva za njegovo glavo in za grivo pred soražnikovimi svinčenkami. Pade konj, a jezdec lahko živ uide smrtni usodi. Človeštvo je poizkušalo uporabljati tudi druge živali, ki bi ga branile krutosti boja. Hanibal je l. 202 pred Kr. s sloni prepodil rimljanske čete. Sloni služijo tudi kakor tovarne moči v angleški kolonijski armadi. Napoleon Bonaparte je vpeljal za Egipt francoski dromedarski regiment, ki se je svoječasno tudi dobro obnesel.

Golobi so dobro služili kakor nosilci pisem in poročil v vojni; nizozemski vojak je včasih nosil v telečnjaku seboj dvojico golobov. Pozneje so jih hoteli nadomestiti z lastavicami, češ, da hitreje letajo in se lažje ubranijo napadov ptic roparic; ampak lastavice se niso izkazale primerne za vojne svrhe. — V južnozahodni Afriki so se pojavili jezdec na volih, ki so pa morali ostati pozneje za tovarno službo.

Najrazličnejše živali so uporabljali za vojno službo, a večina izmed njih je zaradi neokretnosti in naravne nesposobnosti podlegla zahtevanim potrebam. Večjega pomena so postali psi, ki jih uvajajo skoraj v vse države kot raznašalce poročil. Še dandanes jih uporablja tudi vojna saniteta za iskanje ranjencev in mrtvecev. Zvest in dosleden bojevnikov sodelavec pa je ostal le konj. Ohranil je vse sposobnosti, ki so potrebne, da more spremljati človeka na vsako pot. Prilagodil se je vsem vremenskim izpremembam, navadil se je stradati, trpeti in umirati v družbi s človekom; bil je in je še vedno edina neposredna pomoč bojujočega jezdecu ali pa opravlja armadno prometno službo. Razun stalnih konjeniških divizij jezdijo konje tudi poveljniki pri infanterijah. Poraben je konj za

vprego topničarskih vozov in za prevažanje strojnih pušk. Tudi za prevoz težkega strelnega orožja, ki se rabi za razstreljevanje utrd in gradov, se uporabljajo konji. Konj vleče armadne potrebščine, mostovni, telegrafski, železniški in zrakoplovni material. Da razbremenijo pešce na dolgih marših, vozi šestokrat tudi prtljago vojakov. V kolikor je možno, uvajajo dandanes motorno silo avtomobilov in strojev, ki vrše službo gotovo hitreje in z večjo silo kakor voli. V balkanskih vojnah so vlekli večinoma ves tren močni voli, ki so uporabni na vsakršni poti, celo na močvirnih tleh, kjer avtomobil rad odpoveduje. Konj pa je ostal neobhodno potreben, kajti njegova veljava zavzema vedno večji krog. Tekmec mu je le mezeg, ki ga more nadomeščati kot nosilec cevi, vozov in municije po gorovju. Naše južne čete uporabljajo mezge in osle z najboljšim uspehom na bojiščih po Srbiji in Bosni. Najčastnejša naloga konja pa je v naskoku, kjer besno steče v boj proti golemu orožju sovražnika, da ga prepodi. Ravno tako pa obleži konj ves krvav in ranjen na kupu žrtev poleg svojega junaka, dokler ga ne reši smrt.

Deset zapovedi proti okuženju.

Kolera, legar, griža in druge bolezni kužnega značaja so se začele pojavljati v nekaterih krajih naše države. Zato opozarjamo občinstvo na naslednje zdravniške zapovedi: 1.) Snaži svoje telo, koplji se pogostoma v čisti vodi in umivaj si večkrat roke z milom. Nosi rokavice! 2.) Pusti zrak in luč v svoje stanovanje in skrbí, da bo v hiši vedno snažno. Odstrani ves mrčes! 3.) Bodi zmeren v jedi in pijači. 4.) Ne uživaj surovega sočivja, nezrelega in neolupljenega sadja. 5.) Pij samo čisto vodo ali kuhano. Voda iz vodnjakov je nevarna. 6.) Ne obiskuj po nepotrebnem bolnikov in ne jej in ne pij ničesar v bolnikovi sobi. 7.) Če kdo oboli, pokliči takoj zdravnika. 8.) Ne upiraj se, če te je treba v bolnišnico prepeljati. Tam si vedno pod nadzorstvom zdravnikov in ne okužiš še ostalih svojih domačih! 9.) Daj si koze cepiti! 10.) Izpolnjuj vse ukaze sanitetne oblasti natančno!

Starost vojskovodij.

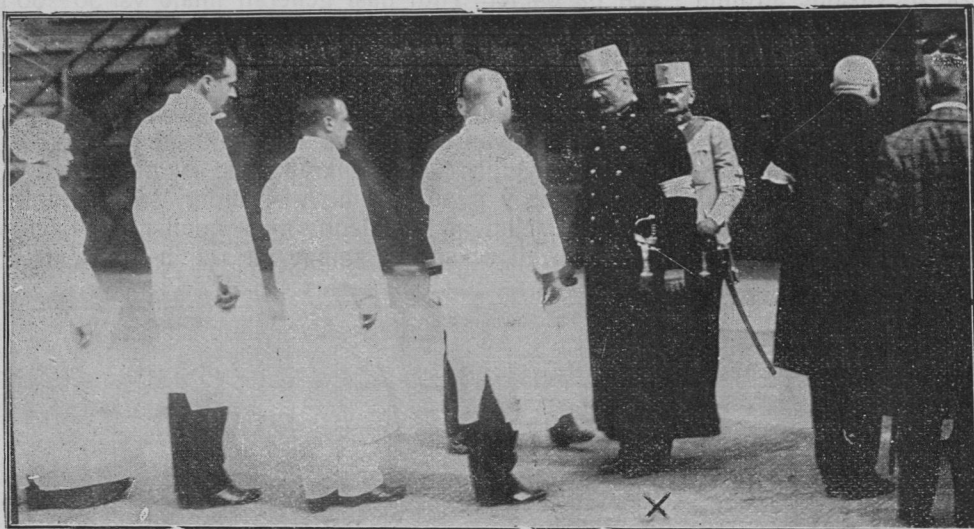
Vojskovodje, ki so se dosedaj odlikovali v tekoči vojni, štejejo večinoma že vsi precejšnje število let. General Kluck, ki je premagal angleško armado pri St. Quentinu v Franciji, šteje 68 let, saški general Hausen in pruski general Hindenburg, ki je premagal Ruse v vzhodni Prusiji, pa števeta 67 let. Osvojitelj Lütticha, general Emmich, je star 65, general Heerin-

gen pa 64 let. Tudi naši generali imajo vsi 50—60 let ter so že njihovi sinovi častniki. General Dankl, zmagalet pri Krasniku, je star 60 let, general Auffenberg, zmagalet pri Zamošču, pa 61 let. Tudi v nemško-francoski vojni l. 1870. so imeli nemški generali, ki so se odlikovali, skoro vsi okoli 60 let. Drugače je bilo v prejšnjih časih. Takrat so si iskali vojskovodje lovorike že v mladih letih. Aleksander Veliki, Hanibal, Friderik Veliki in Napoleon niso imeli niti 30 let, ko so izvojevali že sijajne zmage na raznih bojiščih. Pri

Molitvena knjižica, ki je rešila vojaku življenje. (Odrta knjiga. Zaprta knjiga, predrta od krogle.)

Locroi je zmagal mladi princ Conde, komaj 22 let star, a Evgen Savojski je izvojeval svojo najlepšo zmago pri Zenti v 34. letu svoje starosti. Julij Cezar je izjema, ker je prevzel vodstvo vojske šele v 42. letu svoje starosti. Mnogi odlični vojskovodje so znali ohraniti svoj vojaški talent tudi še v globoki starosti. Tako je n. pr. princ Evgen Savojski še v 72. letu pokazal velike strateške sposobnosti. Tudi general Blücher je imel že bogate življenske izkušnje, še predno je prevzel vrhovno vodstvo nemške armade. V 81. letu

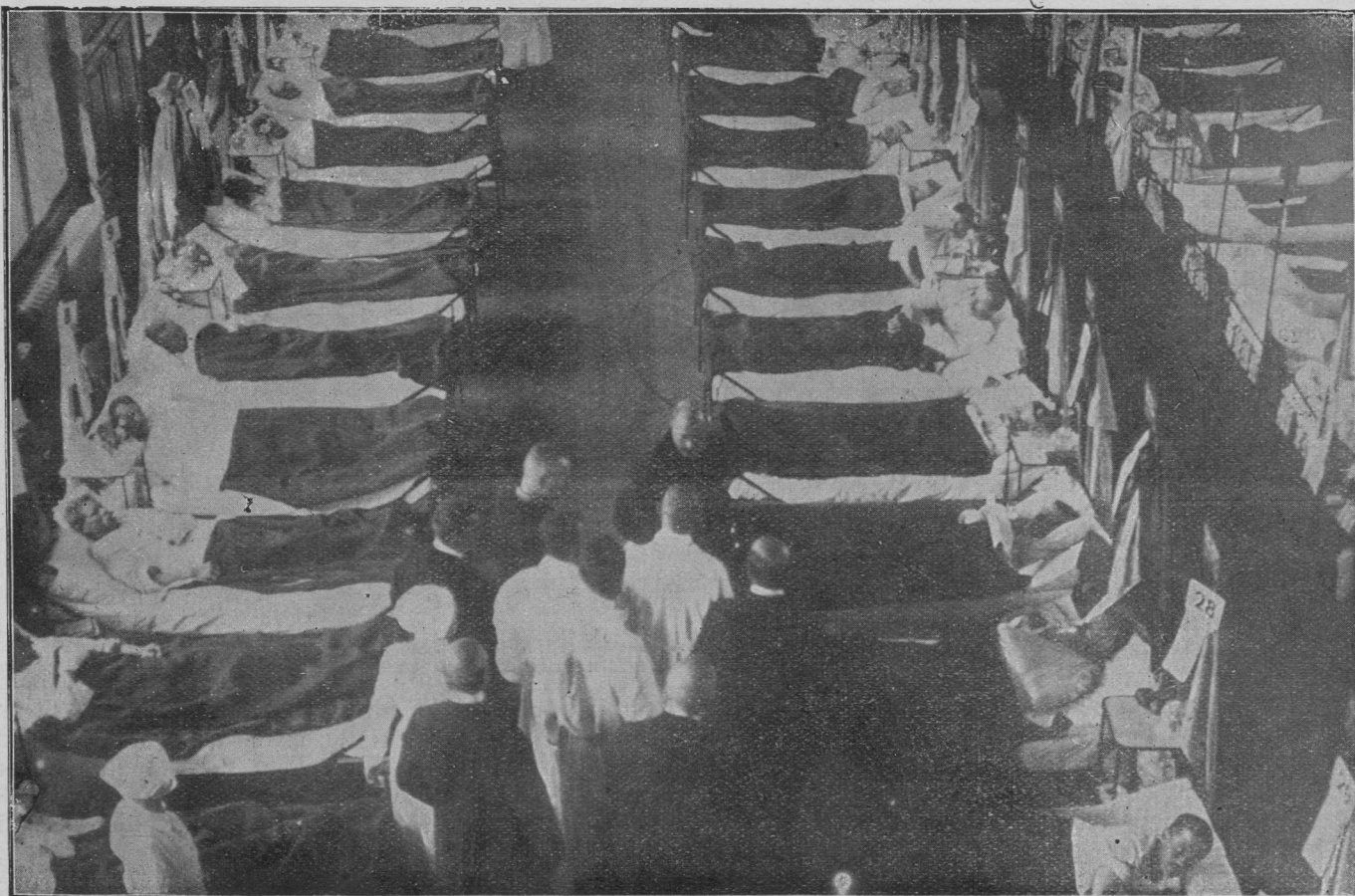
Najvišji nadzornik avstrijskih naprav in zavodov Rdečega križa — nadvojvoda Franc Salvator X na inšpekciji v Pragi. Nadzoroval je tudi v Gradcu, Celovcu in Trstu ter pride tudi v Ljubljano in Zagreb.

svoje starosti je vodil nemške čete od zmage do zmage, tako da je postal „Maršal Vorwärts“, vzor nemških zmagovalcev. Bil je telesno že jako slaboten, ko ga je doletela dolžnost, da prevzame vrhovno poveljstvo nad nemškimi četami v boju proti Napoleonu. Sivolas general je mnogo trpel v vojni radi svoje bolezni, toda njegova železna volja je kljub temu triumfirala nad slabo telesom. Blücherju je sličen v

tem ozi. u naš vojskovodja, maršal Radecky, ki je bil v 71. letu starosti imenovan za vrhovnega poveljnika avstrijskih čet v vojni z Italijani. Tudi on je imel še v visoki starosti nekaj strastno mladeniškega v svojem bitju. Istotako je tudi stari Moltke v 66. letu stopil na čelo nemške armade. Do tedaj je bil vedno zatopljen v svoje knjige in tudi ne dosti poznan. Odlikoval se je z veliko treznostjo in mirnim premočrivanjem vseh, najsibodi tudi najbolj kočljivih stvari. V spoznavanju strategije, posebno pa terena, je bil v onih časih sploh nenadkriljiv.

Zuavi, Turkos in Senegali.

Nemške čete so na francoskem bojišču uničile celo brigado francoskih Zuavov. Francija je spravila, kakor znano, na svoja bojišča tudi kolonijalne čete. Prvi poraz francoskih Zuavov dokazuje skoraj, da ti črni regimenti ne pridobivajo francoski armadi nikake slave. Vendar dobiva Francija dan za dnem nove črne

nadvojvoda Franc Salvator pregleduje vojno bolnico v telovadnici Sokola žiškovega pri Pragi. Med ranjenci so tudi Slovenci.

čete preko morja. Polki Zuavov se imenujejo tako po plemenu, ki živi v alžirski provinci Konstantine in ki je od nekdaj slovelo kot jako bojovito. Zuavi so služili od davnaj kot vojaki-najemniki pri raznih mohamedanskih vladarjih. Ko je Francija l. 1830 zasedla Alžir, je s pomočjo bojovitega plemena Zuavov sestavila armadico, v kateri so služili tudi Francozi. Francoska vlada je menila, da na ta način najboljše pospeši asimilacijo domačega in francoskega elementa. Pozneje je kmalu prevladal franco-ski element, in med Zuavi je danes malo temnopoltih domačinov. Večino tvorijo Francozi, domači prostovoljci iz Alžira. Zuavi štejejo danes v miru 4 regimente (2 brigadi). Posebno slavo so si stekli v krimski vojni.

Pravi francoski temnopolti regimenti pa so takozvani Turkos. Pri teh so le oficirji od stotnika naprej Francozi; moštvo in pa nižji častniki pa pripadajo raznim arabskim in kabilskim plemenom. Francija je l. 1842. ustanovila 4 polke teh Turkos, ki so se pozneje ponovno izkazali dobre, naravnost divje vojake. Turkos pa so, kakor se zatrjuje, nevarni le v boju na blizu in pa v guerilskih bojih. Regimenti Turkos imajo slikoviti arabski krog: modri jopič in telovnik, turban in burnus. V zimskem času pač niti Zuavi niti Turkos ne bodo lahko prenesli francoskega podnebj.

Senegalci, črni vojaki iz afriške vroče Senegambije, ki jih je pozvala francoska vlada na fronto, so postali strah in groza celo Francozom. Franoski generali trdijo, da so Senegalci tako divji in besni, da se vedejo v boju kakor zverine. Zato seveda povsem brezmiselno naskokujejo na sovražnika, pri čemur večina vseh popadajo. Senegalci so mohamedanske vere, sila bojeviti in večinoma pastirskih rodov.

✠ Rumunski kralj Karol.

V soboto, 10. t. m. je v Sinaji umrl rumunski kralj Karol. Rojen je bil l. 1839. v Sigmaringenu kot drugi sin kneza Karla Antona Hohenzollernca. L. 1857. je vstopil v prusko armado in se je udeležil l. 1864.

danske vojne. L. 1866. mu je ponudil Joan Bratianu rumunsko krono in je bil od 14. do 20. aprila istega leta sporazumno z Napoleonom III. na rumunskem narodnem glasovanju skoraj soglasno izvoljen za kneza Rumunije.

Dne 22. maja je bil novi knez, ki je mogel le skrivaj prispeti v svojo kneževino, slavnostno sprejet v Rumuniji, ki je bila takrat še odvisna od Turške. Prišel je na prestol po zaroti proti domačemu knezu

Aleksandru Cusi, ki se je bil udal lahkomišljenemu življenju. Ker brat belgijskega kralja ni hotel sprejeti ponujene mu kneževine, je padla kocka na Hohenzollernca Karola. Novi knez je imel spčetka prestati mnoge notranje borbe z vsemogočnimi bojarji ter premagati mnoge gospodarske krize. L. 1878., ko je izbruhnila rusko-turška vojna, je knez Karol pograbil ugodno priliko, da izrabi ta veliki čas za končno osvojenje svoje države. Rumunska je dotlej plačevala Turški davek. V 11 letih svojega vladanja si je knez Karol uredil svojo, dotlej zanemarjeno vojsko in je šel l. 1878. Rusom na pomoč. Prevzel je poveljstvo nad rusko-rumunskimi četami pri Plevni. Sijajni uspeh te vojne je imel za posledico, da je postala Rumunska leta 1881. svobodna kraljevina. Odslej je posvetil kralj Karol vse svoje delovanje notranjemu izboljšanju države ter posebno organizaciji vojske. V zadnji balkanski vojni je dosegel kralj Karol tudi velik uspeh. Brez kaplje krvi je dobila Rumunska zahtevani rodovitni del Bolgarske.

Kralj Karol se je poročil l. 1869. s princezijo Elizabeto Wiedsko

(Carmen Sylva). Imel je samo eno hčerko, ki pa je v starosti štirih let umrla. Prestolonaslednik Ferdinand, sedanji kralj, je njegov nečak, sin njegovega brata.

Rumunski kralj Karol je v svoji oporoki volil 12 milijonov lejev v dobrodelne rumunske narodne svrhe. Umrlega kralja so prepeljali z gradu Peleš v Sinaji v Bukarešto. Po poti in v mestu so se vršile velike pogrebne slovesnosti. Dne 15. t. m. pa so ga pokopali v slavnem samostanu Kutla de Areges.

General pehote Oton pl. Emmich (X), ki je osvojil silno belgijsko trdnjavo Lüttich. Poleg njega jezdi belgijski kralj Albert. Tako sta jezдила pred dobrim letom še v najlepši slogi. Kralj belgijski je bil častni poveljnik in imetnik 10. nemškega kora.

Francoski vojaki na hodalkah po močvirnih krajinah južne Francije.

Novi rumunski kralj Ferdinand.

Novi rumunski kralj Ferdinand je bil proglašen prestolonaslednikom l. 1889. Star je danes 49 let ter je od leta 1893. poročen s princezino Marijo Saško Koburg-Gotha. Imela sta 6 otrok, 2 sina in 4 hčerke. Novi kralj Ferdinand je katolik, njegova žena protestantka, otroci so pa grški-katoliški. Dne 11. t. m. je kralj Ferdinand I. v dvorani poslanske zbornice slovesno prisegel na ustavo. Doslej se kralj Ferdinand ni bavil s politiko, nego je bil le vojak.

Njegov najstarejši sin je princ Karl, ki bi se bil imel poročiti s hčerjo sedanjega ruskega carja Nikolaja II. in ki je v svrhu seznanja p.iredil s svojimi starši obisk na carskem dvoru v Petrogradu. Malo na to je ruska carska dvojica vrnila ta obisk v Konstanci na Ru-

munskem. Ti medsebojni obiski so vzbudili v svetu veliko pozornost, ker se je tedaj splošno menilo, da bodo imeli kot posledico izpremembo v smeri zunanje politike Rumunske.

Smer zunanje politike Rumunske se pa ni izpremenila in se tudi ne bo, ker je tudi novi kralj za strogo neutralnost Rumunske.

Belgijske in srbske žene.

(K naslovni sliki.)

Kakor srbske, so tudi belgijske ženske z ljuto besnostjo podpirale svoje vojaštvo. Kakor srbski četaši in četašice, so tudi belgijske ženske uprav krvoločne proti prodirajočim četam zmagovite države. V Liežu (Lüttichu) so polivale Belgijčanke nemške vojake z vrelim krompom in kuhano smolo, ki so jo vlivale skozi okna. Pri Nerstalu so streljale na nemške ulance ter okoli 2000 Nemcev poparile z vrelo vodo, da se niso mogli več bojevati. Skrite so streljale in metale kamenje ter celo bombe na nemško vojaštvo. Pri tem pa ni bilo nobenega razločka: enako strastne in neusmiljene so bile meščanke in kmetice.

Take so tudi Srbkinje, ki so — vsaj nekatere — tudi vojaško izvežbane. Zgodilo se je, da so naši zasedli srbsko vas. V njej so ostale samo ženske in otroci. Po utrudljivih marših in bojih se utabore naše čete ter se odpravljajo večerjat. Povsod mir in tišina. Naenkrat se vsujejo krogle iz vseh oken in iz vsake odprtine v stenah: ženske in otroci so streljali! Neko Srbkinjo, ki je ubijala zavrtno naše vojake, je ukazal naš častnik le zapreti, češ da je noseča in da zato ne bo ustreljena, kakor druge.

Jedva pa je kavalirski častnik obrnil ženski hrbet, ga je ustrelila v glavo!

Simpatičnejše so vendarle tiste žene, ki prijazno strežejo ne le ranjencem lastne armade, temveč tudi zajetim tujim častnikom in vojakom. Simpatična je tudi tista plemenita nemška mati, ki je pisala krasno in pretresljivo sočutno pismo francoski materi, da je njen sin, francoski vojak, umrl za težko rano pri njej ter da ga je dala častno pokopati. Tudi naše matere so srečne, ako čitajo, da se našim ranjencem na Ru-

Eksotično vojaštvo na francosko-nemških bojiščih: na levi francoski strelci iz kitajske kolonije; na desni francoski strelci iz afrikanke kolonije senegalske.

skem ne godi zlo ter da jim tam strežejo nežne ženske roke. Simpatična je tudi ona pogumna francoska gospa, ki je v Soissonu energično zasedla županski stol, ko so Nemci zavzeli mesto ter so pobegnili pred njimi vsi uradniki. Gospa je uradovala namesto župana, izvrševala rekvizicije ter vzdrževala red. Vztrajala je tudi med bojem, ko so padale v mesto bombe in granate ter je izročila upravo mesta moškim rokam šele takrat, ko so zopet Francozi postali gospodarji tega francoskega mesta. To je junaštvo. O junaštvu žensk smo poročali tudi že v poslednji številki.

Žensko si predstavljamo vedno le kot mehko-srčno, blago, dobrotno bitje, ki širi okoli sebe le ljubeznivost in prijaznost, pa najsij bo še toliko energična in samosvoja. Vojna pa je rodila nov ženski tip: žensko z vročo vodo, z vročo smolo, z bodali in puškami. Idealni, romantični značaji svetovnih pesnikov se umikajo vsaj v Belgiji in v Srbiji bojnim sufragetkam!

Molitvena knjižica — rešiteljica življenja.

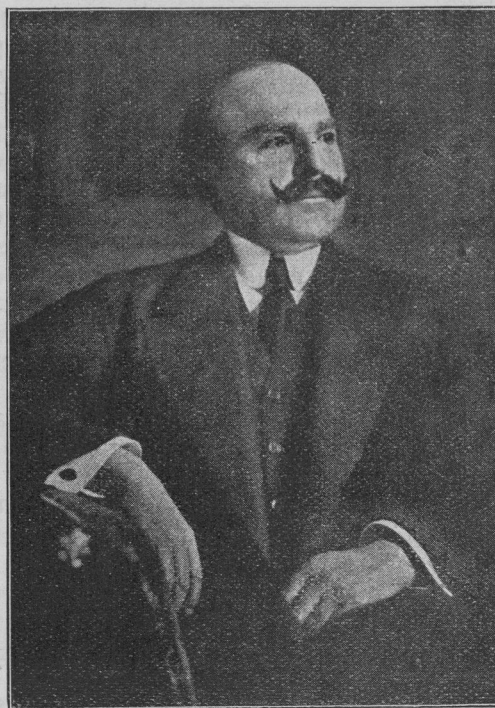
(Glej sliko na strani 3.)

Vojak Gabor Weiss iz Verbety na sev. Ogrskem je dobil pred odhodom na bojišče od svoje pobožne žene molitveno knjižico. Pri Ljublinu je bil Weiss zadet v prsi. Kroglja pa se je zadržala v molitveno knjižico, ki jo je nosil Weiss na prsih, ter je bil Weiss le lahko ranjen. Uspeh šrapnelnega projektila se dobro vidi na naših dveh slikah.

Belgijski kralj Albert I.

(Glej sliko na strani 5.)

Belgijski kralj Albert I. je bil rojen v zdaj zasedenem Bruslju dne 8. aprila 1875.; oženjen je z Elizabeto, roj. l. 1876; ima dva sina, Leopolda (1901) in Karla (1903) ter hčerko Marijo (1906). Kralj Albert je vodil sam belgijsko vojsko ter je bil v bojih resnično pogumen mož. Zato ga Belgijci obožujejo, Kralj je bil v Antverpah sredi svoje vojske in odbijal ljute nemške naskoke. Tudi Nemci priznavajo kralju Albertu, čeprav je sovražnik Nemčije, da je spoštovanja vreden vojščak ter le obžalujejo, da se je dal zapeljati prav po nepotrebnem v vojno, ki jo je na nesrečo Belgije izzvala špekulativna in sebična Anglija. Kralj Albert je izgubil v dobrem mesecu skoraj že vse svoje kraljestvo. Nemška silna vojska je zavzela Lüttich, Dinant, Bruselj, Löwen, Namur, Gent in še druga manjša

Essad paša, predsednik albanskega državnega sveta in višji poveljnik albanske vojske, sedaj vladar albanski.

mesta ter tudi zadnje kraljevo pribežališče, Antverpe. Kralj je pobegnil v Ostende, od tam pa zbeži pač v London ali na Francosko, ker se vojna nadaljuje.

† Namestnik državnega pravdnika dr. Fran Pompe.

V ponedeljek, 5. t. m. je bil na južnem bojišču pri Zavidoviču težko ranjen namestnik državnega pravdnika pri ljubljanskem dež. sodišču, dr. Fran Pompe. „Slovenski Narod“ poroča, da je ležal dr. Pompe ranjen tri dni in tri noči brez jedi in brez pomoči na nekem skednju v bližini bojišča težko ranjen v trebuh. Ko so ga prepeljali v bolnišnico v Maglaju, je nekaj ur nato umrl. Pokojnik si je pridobil v času svojega bivanja v Ljubljani v vseh krogih splošne simpatije. Skromen in tih, se je posvetil ves svojemu poklicu in svoji obitelji, ki jo je ljubil nepopisno. Bil je blaga

duša. V pravniških krogih je bil na glasu kot dober jurist, zato je užival med svojimi tovariši ugled in spoštovanje. Dr. Pompe je bil doma na Štajerskem. Rojen je bil 1. okt. 1874. v Podgorici pri Brežicah. Gimnazijske študije je dovršil v Celju, vseučiliške pa na Dunaju in v Gradcu. Po končanih študijah

Francoski Turkos na francosko-nemških bojiščih: konjica.

je vstopil v sodno službo v Celju, kjer se je oženil. Bil je dolga leta sodnik v Krškem. Odondot je prišel v Ljubljano, kjer je bil neposredno pred mobilizacijo imenovan za namestnika državnega pravdnika. Toda še preden je nastopil svojo novo službo, je bil poklican pod orožje. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je odšel kot rezervni poročnik s svojo četo na južno bojišče, kjer je v četrtek, 8. t. m. stal v ognju in bil smrtno ranjen. Zapušča soprogo, rojeno Miklavčevo iz Celja in štiri otroke v nežni starosti. V Celju, v Krškem in v Ljubljani je zapustil najlepši spomin. Ko je odhajal v Bosno, je kakor v težki slutnji smrti sklenil s svojim življenjem, uredil vse svoje zadeve in odšel umret kot junak. Pogreb drja. Pompeta se je vršil 11. t. m. v Zavidoviču in je bil jako veličasten. Pokopali so ga z največjimi vojaškimi častmi. Na grobu je govoril v imenu pokojnikovih tovarišev jako ginljivo poročnik v rezervi, ravnatelj R. Guttman. Mnogobrojno občinstvo je prisrčno sočustvovalo s pokojnikovo vdovo, ki se je pripeljala, da spremi moža na zadnji poti. N. p. v m.!

✦ Reverzni častnik Bogumil Brinšek.

Bogumil Brinšek je bil blaga duša. Cenili so ga posebno tovariši, ki so ž njim tvorili klub „Dren“ in skupaj hodili na nešteto naših krasnih gora in preiskali podzemski svet čudovite Notranjske in Dolenjske. Kjer je veljalo tvegati za tovariše in znanost življenje, je bil prvi zraven in kadar so po težavnem podzemskem delu odreeneli trudni udje, bil je najljubeznivejši družabnik. Bil je tudi najboljši amater-fotograf. Svoji umetnosti, za katere je motive iskal le v planinah in podzemskih jamah, je žrtvoval vse. S svojimi slikami je krasil „Planinski Vestnik“ in planinske koč in tudi marsikateri navdušen planinec je okrasil svoje stanovanje z njegovimi umotvori. Nenadomestljiv bo staršem, a nenadomestljiv tudi tovarišem. Padel je v boju s Srbi. Krogla ga je zadela v srce, nakar je živel še kakih pet minut in so ga pokopali na bojnem polju z vojaškimi častmi. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

✦ Fran Herzmansky.

Sredi septembra so pripeljali v Miškolc na Ogrskem v ondotno bolnišnico z gališkega bojišča mladega častnika Franca Herzmanskega 17. pešpolka, rodom Ljubljančana. Pogumen je šel z velikim navdušenjem v vojno in se junaško boril proti sovražniku. Vedno in povsod je bil spredaj, svoj oddelek je vodil hrabro in mu dajal lepe vzglede s svojim pogumnim vedenjem. Franc Herzmansky se je boril v več bitkah, naposled pri Lvovu, kjer je bil smrtno ranjen. Zadet je bil s kroglo v glavo in s šrapnelom v levo koleno. Oddelek Rudečega križa ga je pobral in mu rano za silo obvezal ter ga z drugimi tovariši vred prepeljal v bolnišnico v Miškolc. Ko so prepeljali ranjence v bolnišnico, hoteli so oddati njega v posebno sobo za častnike, kar je pa odločno odklonil in zahteval, da hoče ležati skupaj z vojaki, s katerimi se je bojeval. Seveda se mu je ustreglo. Žalibog, da je bila rana na glavi tako težka, da ji je podlegel; ni mu bilo več mogoče rešiti življenja. Franca Herzmanskega pogreb se je vršil v nedeljo, dne 20. sept. Komitatni veliki župan dr. Julij Tarnay je napravil oklic na vse prebivalstvo mesta, naj se udeleži v velikem številu po-

greba tega hrabrega častnika, ker njegovi sorodniki zaradi oddaljenosti ne morejo priti. „Dajte temu plemenitemu junaku zadnjo čast, ostanite pri njegovi krsti in molite za njega zadnjo molitev! Naj v miru počiva!“ Nad sto šopkov so položile miškolske dame na krsto. Pogreba so se udeležili vsi vojaški in civilni dostojanstveniki in vojaštvo mu je dalo salve. Na željo sorodnikov prepeljali so truplo iz bolnišnice v mrtvašnico, od tam pa se je pripeljalo v Ljubljano in položilo k večnemu počitku v lastno rakev na pokopališču pri Sv. Križu. Pogreba v Ljubljani so se udeležili zastopniki vseh ljubljanskih oblastev in mnogo odličnega občinstva. Slava junaku!

EMIL GABORIO:

25. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

Dabiron je gledal razburjenega govornika z ironičnim nasmeškom — kakor pač poslušamo čudaško govoričenje starih ljudi. Ko se je zdelo, da je možiček povedal, kar je mislil, je dejal:

„Izvrsten mož ste, gospod Tabaret, samo eno napako imate: preveč ste bistroumni. Svojo izredno ostromiselnost, ki se razteza na vse najmanjše malenkosti, pripisujete tudi drugim. A v tem se motite. Obtoženec si najbrže zato ni zavaroval hrbta glede svojega beganja v tisti noči, ker je menil, da nihče niti ne zasluži stoirlca v njegovi osebi.“

„Ne, gospod sodnik, tisočkrat ne! Tisti, ki ga mislim, pravi krivec, ki ga še nimamo — tisti se je bal vsega in se pripravil na vse. Sicer pa, ali vidite kje, da bi se mladi grof kakorkoli zagovarjal? Ne. On je ves pobit in poražen, ker uvideva spricho zagoneznega slučajja, da je varljivih dokazov dovolj za njegovo obsodbo. Ali se izkuša sploh kako opravičiti? Ne; on ponavlja samo: — To je strašno! In za vsem tiči nekaj, česar noče povedati.“

Sodnik je zmajal z glavo. „Jaz si razlagam vse to prav lahko in sem tako gotov svoje reči, kakor da bi bil že priznal. Dokazov imam še preveč.“

„Ah, dokazi gor, dokazi dol, njih ne manjka nikoli, kadar primejo koga. Dokaze so imeli proti vsem tistim, ki so bili obsojeni po nedolžnem. Koliko dokazov sem imel jaz zoper ubogega krojača Kajzerja, pa le ni bil kriv.“

„In če on ni storil zločina, on, kateremu edinemu bi bil koristil — kdo ga je potem? Nemara oče njegov, stari grof Komaren?“

„Ne; morilec je mlad človek.“

Dabiron je bil med tem gotov z urejevanjem svojih papirjev, pa se je pripravil, da pojde. Vzel je klobuk in dejal odhajaje: „Pustite, pustite to, dokler se spet ne vidi. Jutri se pomeniva dalje, nočoj sem že ves ubit. Konstant, poskrbite, da pošljejo pome, ako bi hotel obtoženec govoriti z mano.“

Ko je hotel stopiti skozi vrata, mu je Tabaret še enkrat zastavil pot. „Nedolžen je, prisežem vam. Pomagajte mi najti krivca. Pomislite, kako naju bo pekla vest, ako bo nedolžen človek samo po najini krivdi —“

Toda sodnik ga ni hotel več poslušati. Nestrpno je odrinil malega moža in odhitel po koridorju.

Tabaret je stal še dolgo na temnem hodniku, pobit, kakor da je treščilo vanj, in mrmral sam sebi: „Samo da ne bi izvršil samomora v svojem obupu! Samo da se ne bi umoril! Toda jaz ga ne zapustim

Afričanski Zuavi v boju proti nemški vojski na Francoskem. (Glej članek na str. 4.)

Z bojišča v Galiciji: Poljska strelca na predstraži.

Jaz sem ga spravil v to stisko, jaz ga tudi rešim iz nje. Krivca moram najti, in najdem ga. In drago mi poplača zmoto! Jaz ga že izvoham!"

DVANAJSTO POGLAVJE.

Ko je Noel Žerdi zapustil s starim grofom Komarenom sobo preiskovalnega sodnika, ga je spremil k njegovi kočiji pred vrati justične palače; pomagal je staremu gospodu na voz, potem pa je hotel oditi. Naklonil se je in vprašal:

„Kdaj si smem dovoliti čast, da se oglasim pri vas?“

„Prisedite,“ je velel starec.

Odvetnik je jecal vse mogoče opravičbe, češ, da ima nujne opravke in mora za vsako ceno domov.

„Prosim, prisedite,“ je ponovil grof z glasom, ki je odklanjal vsako ugovarjanje. „Očeta ste našli, a povedati vam moram takoj, da ste izgubili mnogo prejšnje svobode.“

Šele, ko sta se

peljala, je zapazil grof, da se je spravil Noel na zadnji sedež. To ga je silno vznejevoljilo.

„Ali ste nori!“ je zaklical. „Kot sin imate svoj prostor poleg mene!“

Odvetnik se je vsedel molče k nevarnemu starcu in zlezel vase, kolikor se je le dalo. Prizor pri Dabironu ga je bil pretresel do dna. Vsa njegova sigurnost, ves hladni, kameniti mir, s katerim je prikrival drugače sleherno razburjenje, je bil pri kraju. Ko pa sta se peljala tako svojo pot, ne da bi izpregovorila besedico, se mu je vrnila preudarnost in razsodnost.

Le trudoma je sicer izstopil grof, ko se je ustavil voz naposled pred Komarenskimi dvorcem, toda kljub bolnemu videzu je bilo njegovo vedenje že zopet običajno, bil je takšen, kakršnega so ga poznali — ponosen in ohol. Pred njegovim mrzlim, ošabnim pogledom se je razkropila tolpa služabnikov, ki je prodajala svojo radovednost vse preočitno, meneč, da se jim zdaj, ko je udarila hišo nesreča, ni treba več tako natanko držati predpisanega vedenja. Silno radi bi bili slišali vsaj del razgovora starega grofa z mladim tujcem, ki sta se umaknila takoj po svojem prihodu v gospodarjevo delavno sobo. Zakaj že se je bila raznesla vest, da je ta gospodarjev pravi sin, oni drugi pa si je goljufno lastil to mesto. A grof je bil uredil svoj kabinet že od nekdaj tako, da je bilo nemogoče vsako prisluškanje; najbolj tanko uho ni slišalo ničesar, niti kadar je stari grof grmel in razsajal v svoji sobi.

Z vljudnim, a hladnim migom je povabil grof odvetnika, naj sede v naslanjač, ki je stal njemu nasproti.

Tem ponosnejši in nedostopnejši se je zdel sedaj, čim bolj se je čutil ponižanega po svoji slabosti pred sodnikom in si obetal na tistem, da si ne odpusti tega nikoli.

(Dalje sledi.)

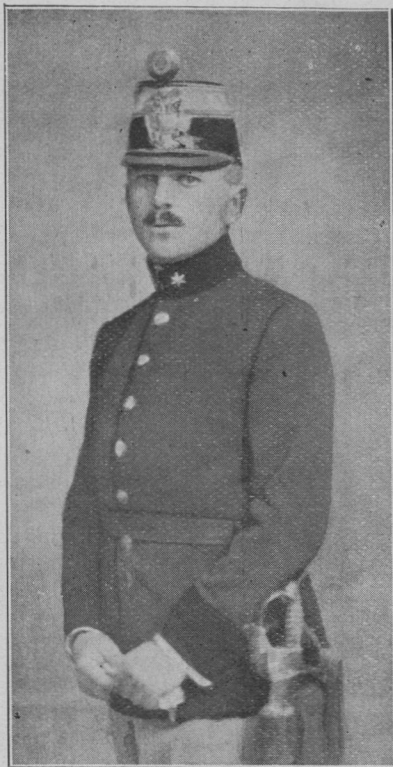
Z bojišča v Galiciji: Močvirje pri Grodeku, kamor so naši zvalili Ruse in jih premagali.

Minoli teden.

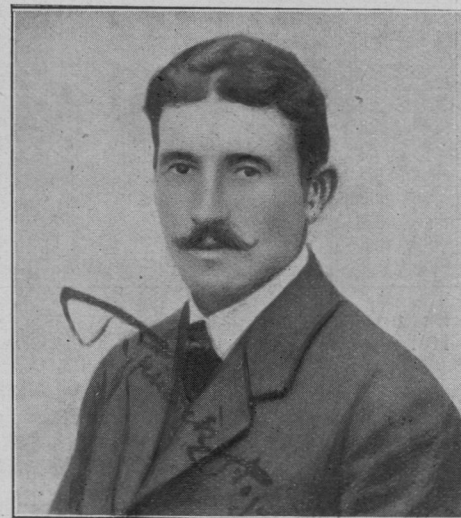
Poročila, ki prihajajo z bojišč, so brez izjeme zelo ugodna. V petek, 9. in v soboto 10. t. m. je nemška armada s pomočjo svojih novih topov kalibra 42 cm in z našimi novimi motornimi možnarji kalibra 30,5 cm zavzela Antverpe (Anverso). To je največji

† Dr. Fran Pompe, c. kr. okrajni sodnik, namestnik držav. pravdnštva v Ljubljani, c. in kr. poročnik, padel pri Zavidoviču v Bosni.

† Fran Herzmansky, c. in kr. poročnik 17. pešpolka, padel na gališkem bojišču.

† Bogumil Brinšek, c. kr. finančni uradnik, odličen slovenski planinec in raziskovalec kraških jam, amaterfotograf, c. in kr. rezervni poročnik, padel na južnem bojišču.

uspeh vse dosedanje vojne. Belgijska armada in pomožne angleške čete so ušle deloma preko nizozemske meje, kjer so orožje odložile, deloma so ušle v Ostende in Gent, deloma pa so bile v Antverpah ujetе. Večina nemške oblegovalne armade se v kratkem pridruži desnemu nemškemu krilu na Francoskem. Že 13. t. m. so Nemci zavzeli tudi belgijsko mesto Gent, tako da je zdaj skoro vsa Belgija v nemški posesti. Belgijska vlada je pobegnila v Haver na Francoskem, belgijska kraljica je v Londonu, kralj pa menda še v Ostendu. Francosko trdnjavo Lille je nemška armada zasedla po kratkem boju dne 13. t. m. — V Vzhodnji Prusiji so bili Rusi pri Schirwindtu od Nemcev premagani ter so izgubili 3000 mož, 26 topov in 12 strojnih pušk. Tudi mesti Lyck in Biala sta v nemški posesti. Nova nemška armada se bliža Varšavi; blizu Varšave

V Karpatih so naše čete dalje preganjale ruske, zavzele Toronyjo Rusom in jih vrgle nazaj do Vyškova in Skoše. Tudi ob reki Visso na Ogrskem so naši zavrili Ruse nazaj v Bukovino. Na črti Stari Sambor-Medyka se zdaj vrše boji. Rusi se že pripravljajo, da zopet zapuste Lvov. Ob Sani se bore naše čete že ves teden jako uspešno proti Rusom. — Glavno pozornost pa vzbujajo hudi boji ob Visli, kjer stoje naše in nemške čete proti 8 ruskim korom. Bajе se uname ondi velikanska bitka; na levem bregu Visle se že vrše boji na fronti skoraj 200 km med Sandomirom in Petrikovom. Opetovano so zavezne čete vrgle Ruse nazaj in zajele več tisoč Rusov, mnogo topov in trenja. Ruska ofenziva med Ivangorodom in Varšavo je s tem zlomljena. Tudi na Sedmograškem so se pojavili ruski oddelki ob meji proti komitatu Marmaros, a so pobegnili, kakor ob gališki meji. Tako so Avstrijci in Nemci zmagoviti v Vzh. Prusiji, sredi Poljske in v Galiciji ter v Karpatih. Rusi se umikajo z vseh bojišč, čeprav jih je „kot listja in trave“. — Z bojišč v Bosni in Srbiji ni posebnih vesti. Le zofijski listi poročajo, da je imela pri Višegradu v Bosni srbska četrta vojska velikanske izgube in da so bili Srbi ob Črnem Vrh pri Petrovcu grozno poraženi. — Velikanski boji na Francoskem divjajo dalje brez odločitve. Nemška konjica je prodrla skoraj že do Severnega morja in se je približala

Oddelek Rdečega križa ljubljanskega vojaštva, ki je odšel na severno bojišče.

Begunci-Mahomedanci iz obmejnih krajev Bosne in Hercegovine ter Srbije pred Vodnikovim spomenikom v Ljubljani.

Calaisu. Na levo francosko krilo pošiljajo Francozi Zuave, Turkoze in Senegale, da okrepe angleške čete; Nemci pa nasprotno okrepljujejo svoje desno krilo z novimi polki, z novimi topovi kalibra 42 cm ter dobe še več korov iz Belgije. V središču so si strelski jarki že toli blizu, da se nasprotniki vidijo in psujejo. Na levem nemškem ali desnem francoskem krilu se vrše ljuti boji. Nemci se bližajo trdnjavi Belfort, a Francozi dobivajo ojačenja. — Rusija hoče izsiliti otvoritev Dardanel in pomagati hoče tudi Anglija. Turčija se pripravlja, ker se je v Črnem morju zbrano rusko brodovje začelo že bližati. — Buri so se začeli upirati Angležem; Kitajska in Zjed. države pa so sklenile vojno zvezo proti Japonski. Amerikanci že ostavljajo London. — Med vojujoče države mora stopiti tudi Portugalska, ki ima z Anglijo pogodbo že nekaj let. Zdaj pošlje Portugalska Angležem 16 tisoč mož s topovi, da podpro levo krilo na francoskem bojišču, kjer stoje angleške čete. Meseca aprila 1915 pa pošlje še 25.000 zamorcev v pomoč Angliji in Franciji proti Nemčiji. — V Albaniji je zavzel vso moč zopet Essad paša, bivši mbret, princ Wied pa je postal zopet pruski major. — V Rumuniji je zasedel prestol novi kralj Ferdinand I., rodom Hohenzollerc, nečak umrlega kralja Karla. Nova

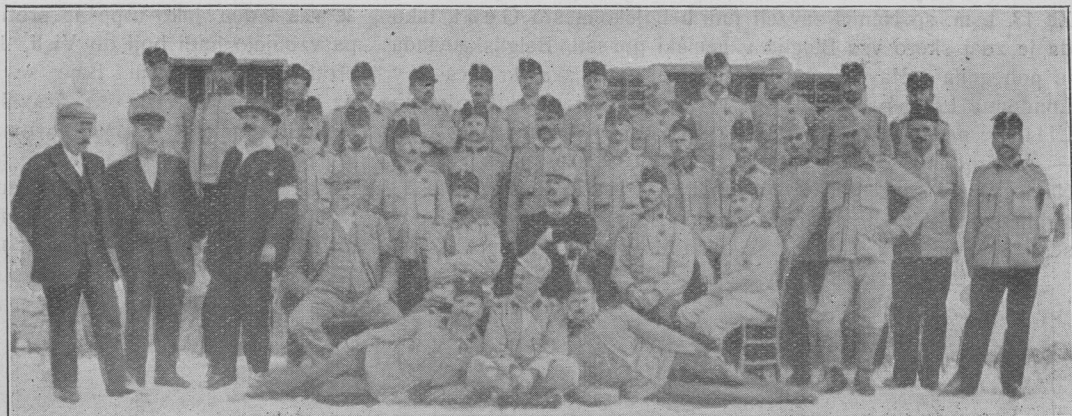
kraljica Marija je nemška princesa, ki je nečakinja ruskega carja, vnukinja angleške kraljice in sestričina nemškega cesarja.

Književnost.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1914. Udje prejmejo letos naslednji književni dar: 1.) Koledar za l. 1915. 2.) Mesija, 1. zvez. 3.) Mladim srcem, 2. zvezek. 4.) Zgodovina slovenskega naroda, 4. zvezek. 5.) Slovenske Večernice, 68. zvezek. 6.) Duhovni boj. Družba se bo potrudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro. — Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu: 1. Krška škofija. 2. Razni kraji. 3. Goriška nadškofija. 4. Tržaško-koprska škofija. 5. Lavantinska škofija. 6. Ljubljanska škofija. Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal. Na poznejše izpremembe stanovališča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati. Vsakemu zavozu so tudi priložene vpisovalne pole Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto. Stroške, katere so imeli čč. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti. — Družba sv. Mohorja se letos še posebej vljudno obrača na vse čč. gg. poverjenike z iskreno prošnjo, da z nabiranjem udov in denarja za prihodnje leto pričnejo takoj pri oddaji letošnjih knjig in nabrano udnino takoj pošljejo po priloženi položnici. — Ker je družbena tiskarna z natiskom knjig za prihodnje leto že pričela in mora potrebni papir in druge potrebščine pri prejemu takoj v gotovini plačati, zato vse gospode poverjenike in ude lepo prosimo, da naši nujni prošnji z ozirom na sedanje izredne razmere gotovo ugodijo.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

List „Tedenske Slike“ bo priobčeval najnovejše zanimive slike, ker smo stopili v zvezo z ilustracno centralo na Dunaju, ki ima več posebnih **vojnih poročevalcev-fotografov**.

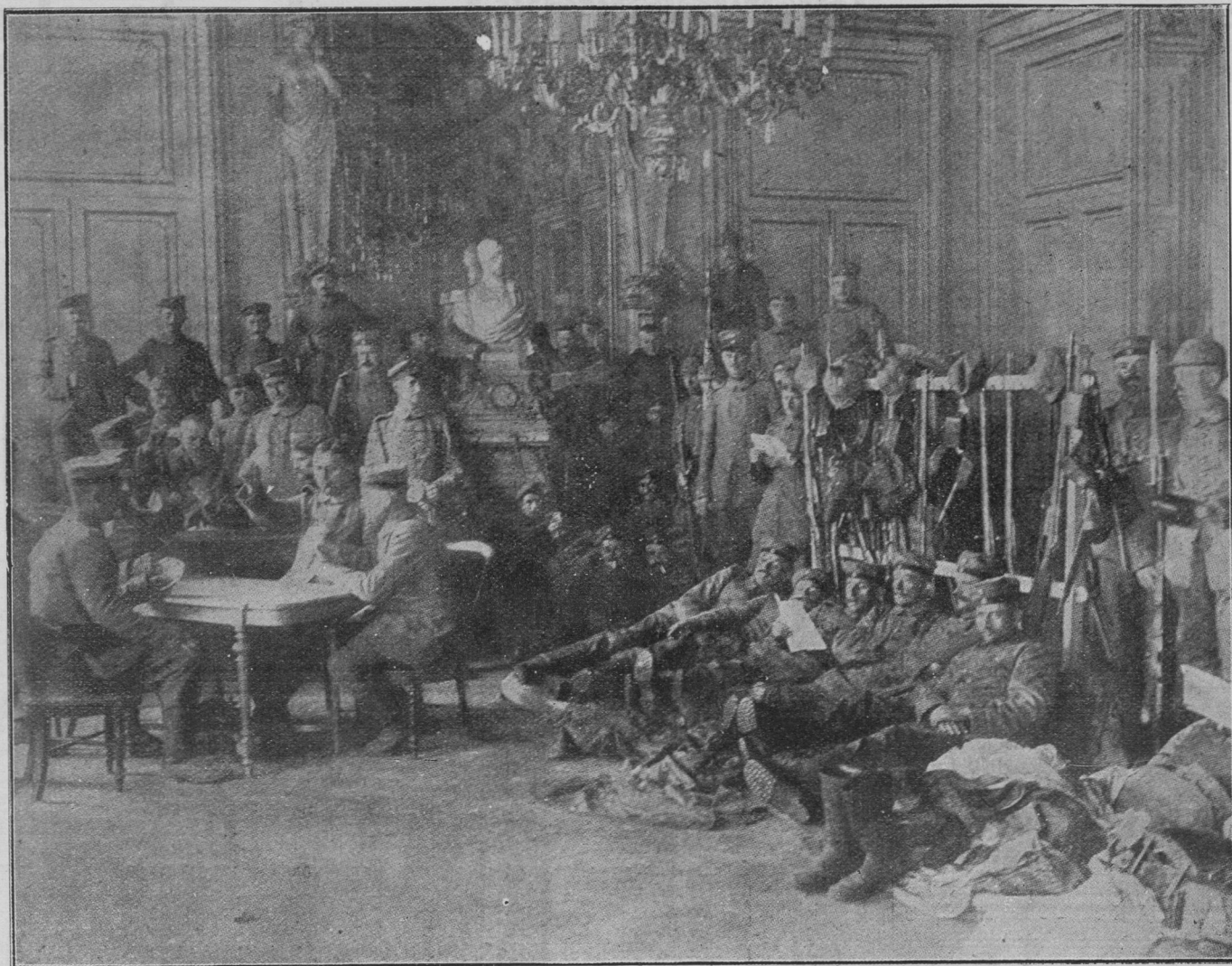
Črnovojniki iz Rožne doline in z Viča pri Ljubljani, ki stražijo borovniški most (X poštni oficijal Majer).

Slike umrlega in novega rumunskega kralja in kraljice priobčimo v prihodnji številki, ker so klišeji za to številko prišli žil prepozno.

**Darujte za
„Rdeči križ“!**

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šoštarič, Maribor**, Gospodska ulica št. 5, da bode kljub temu da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1'—1'20, 1'50. Ker se veliko razproda je zadobiti tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštne prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 188

Umetno, trgovsko vrtnarstvo.
Ljubljana, trgovina Mestni trg 11, vrtnarstvo Ambrožev trg št. 13.
se priporoča cenj. občinstvu za **okraševanje grobov** na dan vseh Svetih, za **sveže vence**, cvetlične stojala, šopke, različnih vrst krizantem in veliko izbiro **suhih vencev**.
Dobra postrežba — cene nizke!
Anton Ferant.

Zmagoviti nemški vojaki stanujejo v dvorani mestnega gledališča v Lütichu (Liežu).

Kje je tovariš?

Priporočamo novi Osetov „Silva“ vrelec. Več opozarjamo na inserat v današnji številki. 416

Zaboje in prazne steklenice vseh voda sprejema podjetje Tolstovrške slatine, p. Guštajn, Koroško, če so v dobrem stanju in postavljene franko v Spodnji Dravograd, po sledečih cenah: $1\frac{1}{2}$ literske steklenice po 14 h za komad, $\frac{1}{2}$ literske po 8 h in $\frac{3}{8}$ literske po 6 h z zabojem vred. — Steklenice drugih voda se polnijo postavljene franko Spodnji Dravograd po sledečih cenah: $1\frac{1}{2}$ literske po 16 h, literske po 12 h in $\frac{3}{8}$ literske po 10 h ter se umivanje nič ne zaračuna. 4

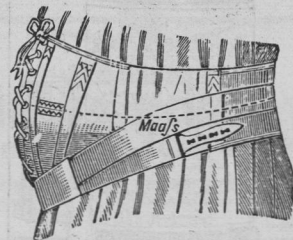
Veliko ljubljanskega občinstva se ravna po električni uri v Prešernovi ulici št. 1. Opozarjamo, da bi se vsakdo posluževal iste, ki kaže pravi čas in je v Ljubljani edina te vrste. Uro je postavila tvrdka F. Čuden. 2

Darujte za „Rdeči križ“!

Jabolka in namizno sadje — od 5 kg naprej po 12 do 40 vin. kg razpošilja **A. Oset, posestnik, Guštajn, Koroško.** 402

Trebušne pasove, kilne pasove in vse potrebščine za babice

294

priporoča

K. Piotrowski.

Ljubljana, Sv. Petra c. **sedaj** št. 33.

Premog Uher Ljubljana.

Manufakturna trgovina J. Grobelnik

prej Franc Souvan sin
Ljubljana Mestni trg 22
nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga
sukna za moška
oblačila!

Najboljši nakupni vir
modernega blaga
za ženske obleke iz svile, volne,
delena itd.

Vedno zadnje novosti rutin šerp.

Bogata zaloga
vsakovrstnih preprog, zaves in
garnitur. Izkušeno dobri šifoni,
platno, kotenine in drugo belo
blago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Nova „SILVA“ - slatina močno
mozira in ostane čista in dobra!
Zahtevajte jo povsod! 417

Skrbite vojakom za toplo obleko!
Volnene in pavaljate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe,
zapestnice (stickke), bele jopice (takozvane gorenjske jopice), hlače, rokavice;
vse to je dobiti po režijskih cenah v
I. kranjski mehan. avtom. tovarni pletenin in tkanin

Dragotin Hribar
Ljubljana, Zaloška cesta 14.

KRSTE lesene in kovinaste,
okraske za krste, pre-
grinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke,
črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge
pogrebne potrebščine so najceneje pri
Fr. Margolius, Beljak, (Koroško). —
Iščem solidne zastopnike. 33

Sode dobro ovinjene,
stare in nove,
male in velike,
ima na prodaj

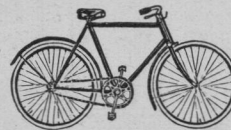
Ivan Buggenig,
sodarski mojster v Ljubljani,
Cesta na Rudolfovo železnico 7.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17

13 priporoča svojo bogato zalogo
šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in
strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen
pouk v ve-
zenju.

Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in
poštne prosto.

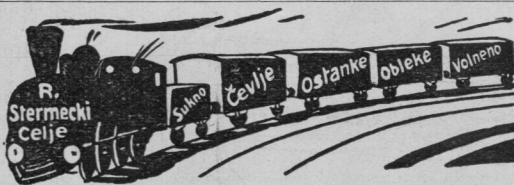

FR. ŠEVČIK, PUŠKAR,
LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 8.

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samo-
kresov najnovejšega sistema ter tudi municijo in vse druge
393 lovske priprave, po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo točno.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

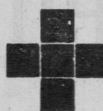
in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. Strmečki v Celju, št. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrirani cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastoj. Pri naročilih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije
81 in Amerike je treba denar naprej poslati.

Vino za trgovce, gostilničarje in
privatnike razpošilja Anton
Mikolavčič, Pazin, Istra.

**Ali ste že kaj daro-
vali za Rdeči križ?**

V vojnem času

je potrebna zanesljiva ura ali žepna budilka, kakoršno Vam nudi res domača svetovno znana trdka, ki je največja zaloga zlatnine in srebrnine ter briljantov, sedaj po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

F. ČUDEN - LJUBLJANA

samo Prešernova ulica šteč. 1

Lastna tovarna ur v Švici. - Naročite veliki cenik zastoj, je tudi po pošti franko. Kupujem staro zlato in srebro.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85
priporočajo oljate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje. - Zahtevajte cenike.

Miramar

pri Trstu, hotel „Bellevue“, nanovo urejen, oddaljen tri minute od gradu Miramar. - Morsko kopališče Griljan. Elegantne sobe. - Celoletna oskrba. **V. BENDA, hotelir.** 353

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega puljenega 2, boljše 2-40, prama polbelega 2-80, belega 4, belega puha 5-10, velefinnega snežnobelega, puljenega 6-40 do 8, puha sivega 6 do 7,

belega, finega 10, najfinejši prsi puh 12 K.
Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm, dolga 120 cm široka z 2 glavnicama 80/60, polnjena z novim, sivim, pravstano vitnim puhaštim perjem 16, napol puh 20, puh 24 K, posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200/140 cm 13, 14-70, 17-80 in 21 K, zglavnica 90/70 cm 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega črtastega gradla 180/116 cm 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

Najboljši češki nakupni vir. - Naročila od 5 kg naprej franko.

S. BENISCH, DESENICE 180, ČESKO.

Natančnej cenik gratis in franko. 20

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

81

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d. Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129,965 804-25. Dividend se je doslej izplačalo nad K 8,000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje. **ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.**

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Edina prim. tovarna dvo-koles

„Tribuna“

Gorica, Tržaška ulica 26.

Zaloga dvokoles, šiv. in kmet. strojev, gramofonov, orchestrijonov itd.

F. Batjel, Gorica

Stolna ulica šteč. 2—4.

Prodaja na obroke.

18 Ceniki franko.

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ, LJUBLJANA. 156

FOTOGRAFSKE APARATE

239

in vse v to široko spadajoče potrebščine ima v zalogi fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA“

obl. konces. prodaja strupov v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike.

413

Modistka

MINKA HORVAT
Ljubljana, Stari trg 21

priporoča cenj. damam svojo zelo povečano zalogo damskih klobukov in otroških čepic. Popravila najfineje in najceneje.

Ostanki krasnega novega zimskega blaga za obleke so došli na zalogo.

Ostanki prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na

zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani, Šelenburgova ul. 5 I. nadstr. nasproti pošte.

Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan takoj ko dobimo naročilo. — Naslov za pisma zadostuje: Podjetje zvezdnih tkanin „Hermes“ Ljubljana T. — Zahtevajte novi cenik od ostankov. 411

Prehrana naše vojske v bojni črti. Ob mraku se priplazijo vojaki, ki oskrbujejo poljske kuhinje, k tovarišem v jarkih ter jim prinašajo okrepčil.

V listu so slike: Belgijski kralj; slike z bojišč; molitvena knjižica, ki je rešila vojaku življenje; francoska črna vojska; padli junaki: Herzmanski, dr. Pompe, Brinšek itd.